

## KOMMISSIONENS AFGØRELSE

af 6. juli 2010

om Tysklands statsstøtte C 34/08 (ex N 170/08) til fordel for Deutsche Solar AG

(meddelt under nummer K(2010) 4489)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2011/4/EU)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger i overensstemmelse med disse artikler <sup>(1)</sup>

ud fra følgende betragtninger:

(4) Kommissionens beslutning om at indlede proceduren blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* <sup>(3)</sup> den 26. august 2008. Kommissionen opfordrede interesserede parter til at fremsætte bemærkninger til støtteforanstaltningen.

(5) Ved breve af 7. august 2008 (A/16575) og 26. september 2008 (A/19789) anmodede Tyskland om en forlængelse af fristen for at fremsætte bemærkninger. Kommissionen modtog Tysklands bemærkninger den 31. oktober 2008 (A/22972) og den 2. december 2008 (A/25961). Kommissionen har ikke modtaget bemærkninger fra andre interesserede parter.

(6) Ved breve af 7. april 2009 (A/8226), 29. maj 2009 (A/13120), 4. december 2009 (A/25461), 17. december 2009 (A/26433), 12. januar 2010 (A/550), 26. april 2010 (A/7045), 14. maj 2010 (A/8206) og 10. juni 2010 (A/9628) fremsendte Tyskland supplerende oplysninger til Kommissionen.

(7) Den 12. oktober 2009 blev der i Berlin afholdt et møde mellem repræsentanter for Kommissionen og Tyskland samt investoren.

## 1. SAGSFORLØB

(1) Ved elektronisk anmeldelse af 28. marts 2008, som blev registreret samme dag i Kommissionen, meddelte Tyskland i overensstemmelse med kravet om individuel anmeldelse i henhold til retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 <sup>(2)</sup> (i det følgende »retningslinjerne for regionalstøtte«) sin hensigt om at yde Deutsche Solar AG regionalstøtte til et stort investeringsprojekt til etablering af et anlæg til fremstilling af siliciumwafer i Freiberg (delstaten Sachsen, Tyskland).

(2) Den 27. februar 2008 og den 25. juni 2008 blev der afholdt møder mellem repræsentanter for Kommissionens tjenestegrene og Tyskland. Kommissionen anmodede ved brev af 28. maj 2008 om yderligere oplysninger og fremsendte den 10. juni 2008 en anmodning om oplysninger. Tyskland fremsendte disse ved brev af 16. juni 2008.

(3) Ved brev af 16. juli 2008 (K(2008) 3507 endelig) underrettede Kommissionen Tyskland om sin beslutning om at indlede proceduren efter EUF-traktatens artikel 108, stk. 2.

## 2. DETALJERET BESKRIVELSE AF STØTTEN

## 2.1. Formålet med foranstaltningen

(8) Støtteforanstaltningen har til formål at fremme regionaludviklingen. Investeringen skal foretages i den østlige del af Tyskland i byen Freiberg i delstaten Sachsen, et støtteberettiget område i henhold til EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra a).

(9) Tyskland har planer om at yde Deutsche Solar AG (i det følgende »DS«) regional investeringsstøtte til etablering af et anlæg til fremstilling af siliciumwafer. De samlede støtteberettigede omkostninger ved den anmeldte investering beløber sig (nominelt) til 350 mio. EUR.

<sup>(1)</sup> EUT C 217 af 26.8.2008, s. 19.

<sup>(2)</sup> EUT C 54 af 4.3.2006, s. 13.

<sup>(3)</sup> Se fodnote 1. En berigtigelse til beslutningen blev vedtaget den 28.4.2009 (offentliggjort i EUT C 203 af 28.8.2009, s. 11).

## 2.2. Støttemodtageren

- (10) Modtageren af den finansielle støtte er virksomheden DS, der fremstiller krystallinske siliciumwafer. DS er et helejet datterselskab af SolarWorld AG (i det følgende »SW«). SW-koncernen er med produktionsanlæg i Tyskland, USA og Sydkorea aktiv på verdensplan inden for solenergiindustrien og forbinder alle trin i værdikæden lige fra råstoffet silicium til det færdige solenergianlæg. SW-koncernen fremstiller siliciumwafer, solceller og solcellemoduler, men ingen integrerede solanlæg <sup>(4)</sup>. I 2009 beskæftigede SW-koncernen 2 000 medarbejdere og havde konsoliderede indtægter på over 1 mia. EUR.
- (11) Ud over det planlagte produktionsanlæg i Freiberg-Ost, som det anmeldte investeringsprojekt vedrører, råder DS allerede over to andre anlæg i Freiberg (ét i Industriepark Freiberg-Süd og ét i Industriepark Freiberg-Saxonia). De tre produktionsanlæg ligger hver især ca. 5-6 km fra hinanden. I 2007 beløb DS' omsætning sig til 318 mio. EUR. I 2008 beskæftigede DS 770 medarbejdere. Andre helejede datterselskaber af SW-koncernen i Freiberg er Deutsche Cell GmbH (produktion af solceller), Solar Factory GmbH (produktion af solcellemoduler), Sunicon AG (genanvendelse af silicium), SolarWorld Innovations GmbH (F&U) og SolarWorld Solicium GmbH (produktion af silicium). SW ejer desuden 49 % af det Freiberg-baserede selskab JSSi GmbH (produktion af silicium), et joint venture med Evonik Degussa GmbH.

## 2.3. Projektet

### 2.3.1. Anmeldt projekt (Freiberg-Ost)

- (12) Tyskland har anmeldt støtte til et stort DS-investeringsprojekt, som består i etablering af et nyt anlæg til fremstilling af multikrystallinske siliciumwafer i Freiberg-Ost. Det nye produktionsanlæg skal have en nominel kapacitet pr. år på 500 Megawatt Peak (MWp) <sup>(5)</sup>.
- (13) Projektet blev påbegyndt den 18. december 2007. Investeringsprojektet skal efter planen afsluttes i 2010 og den fulde produktionskapacitet nås ved udgangen af 2010.
- (14) Ifølge oplysninger fra DS vil der på grundlag af projektet blive skabt mindst 130 direkte og lige så mange indirekte

arbejdspladser i regionen, der er præget af høj arbejdsløshed.

### 2.3.2. Tidligere projekter (Freiberg-Süd)

- (15) På anmeldelsestidspunktet underrettede Tyskland Kommissionen om en planlagt støtte til en anden DS-investering (projekt P3 i Freiberg-Süd), som skulle påbegyndes på næsten samme tid som det anmeldte projekt (den 1. september 2007) og vedrørte udbygning af et eksisterende anlæg til fremstilling af siliciumwafer fra 350 til 500 MWp. De støtteberettigede omkostninger ved projektet beløber sig nominelt til 49 mio. EUR. Tyskland havde planer om at yde regionalstøtte på nominelt 14 mio. EUR til denne investering. Støtten til dette projekt blev imidlertid tilbagekaldt, og Tyskland underrettede efter indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure Kommissionen om, at der ikke var blevet udbetalt og heller ikke i fremtiden ville blive ydet støtte til dette projekt.
- (16) Efter indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure underrettede Tyskland Kommissionen om støtte, der inden det nævnte projekt P3 var blevet ydet til et DS-investeringsprojekt, som ligeledes var blevet påbegyndt inden for en periode på tre år (den 1. juni 2006) fra indledningen af det anmeldte investeringsprojekt i Freiberg-Ost. Dette projekt P2 vedrører en tidligere udbygning af det eksisterende anlæg til fremstilling af siliciumwafer (fra 270 til 350 MWp). Støtten beløb sig nominelt til 16 905 000 EUR med støtteberettigede omkostninger på nominelt 49 995 991 EUR. Støtten blev ydet i 2006 på grundlag af eksisterende støtteordninger <sup>(6)</sup>.

## 2.4. Retsgrundlag

- (17) Støtten til fordel for det anmeldte projekt Freiberg-Ost skal efter planen ydes på grundlag af eksisterende støtteordninger i form af et direkte tilskud og en investeringspræmie.
- (18) Det direkte tilskud vil være baseret på 36. rammeplan i forbundsstatens og delstaternes fælles ordning til forbedring af de regionale økonomiske strukturer (Gemeinschaftsaufgabe — Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur) <sup>(7)</sup> (i det følgende »GA«).

<sup>(4)</sup> SW-koncernen er hverken aktiv inden for produktion eller salg af solanlæg. Den har imidlertid en kapitalandel på 29 % i Solarparc AG, hvis hovedvirksomhed er fremstilling og etablering af solanlæg. Da dette kun er en minoritetsinteresse, blev Solarparc AG ikke taget i betragtning i markedsvurderingen i forbindelse med den foreliggende støttesag.

<sup>(5)</sup> 1 Megawatt peak (MWp) svarer til 1 000 000 Watt peak (Wp). Watt peak er en enhed for måling af solcellers og solcellemodulers kapacitet (nominel effekt). Denne måleenhed er den standard, der anvendes i solcelleindustrien til at måle solcellemodulers tekniske kapacitet, og udtrykker den nominelle effekt af modulet under standardtestbetingelser.

<sup>(6)</sup> Kommissionens beslutning af 1.10.2003 i støttesag N 642/02 — Forlængelse af forbundsstatens og delstaternes fælles regionalstøtteprogram, »Gemeinschaftsaufgabe« (EUT C 284 af 27.11.2003, s. 5) og Kommissionens beslutning af 19.1.2005 i støttesag N 142a/04 — Lov af 2005 om investeringspræmier — standardregler (EUT C 235 af 23.9.2005, s. 4) samt den fritagne støtteordning XR 6/2007 — Investitionszulagengesetz 2007 (EUT C 41 af 24.2.2007, s. 9).

<sup>(7)</sup> I overensstemmelse med artikel 8 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1628/2006 af 24.10.2006 om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på medlemsstaternes regionale investeringsstøtte (gruppiefritagelsesforordning for regionalstøtte (EUT L 302 af 1.11.2006, s. 29) har Tyskland forelagt Kommissionen kortfattede oplysninger om støtten, som blev registreret under nummer XR 31/2007 (EUT C 102 af 5.5.2007, s. 11).

- (19) Investeringspræmien ydes på grundlag af »lov af 2007 om investeringspræmier« (Investitionszulagengesetz 2007) <sup>(8)</sup> og i givet fald den efterfølgende ordning »lov af 2010 om investeringspræmier« (Investitionszulagengesetz 2010) <sup>(9)</sup> (i det følgende »InvZulG«).

### 2.5. Investeringsomkostninger

- (20) De støtteberettigede investeringsomkostninger i forbindelse med det anmeldte projekt Freiberg-Ost beløber sig nominelt til i alt 350 000 000 EUR. De støtteberettigede omkostninger fordeler sig på følgende måde på de enkelte år:

(EUR)

|                                | 2008        | 2009        | 2010       | I alt       |
|--------------------------------|-------------|-------------|------------|-------------|
| Støtteberettigede omkostninger | 136 000 000 | 164 000 000 | 50 000 000 | 350 000 000 |

### 2.6. Finansiering af projektet

- (21) DS vil finansiere det anmeldte projekt Freiberg-Ost ved hjælp af egne midler og (bank-)lån foruden den ansøgte støtte. De pågældende nominelle beløb pr. kilde fordeler sig på følgende måde:

(EUR)

| Kilde                                         | Beløb                |
|-----------------------------------------------|----------------------|
| Egne midler                                   | [...] <sup>(*)</sup> |
| GA-tilskud og investeringspræmie              | 45 395 000           |
| Banklån (ikke dækket af en offentlig garanti) | (...)                |
| I alt                                         | 350 000 000          |

<sup>(\*)</sup> Underlagt tavshedspligt.

### 2.7. Gældende maksimal støtteintensitet

- (22) Freiberg (delstaten Sachsen) er et støtteberettiget område i henhold til EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra a), med en maksimal støtteintensitet på 30 % bruttosubventionsækvivalent (BSÆ) for store virksomheder i henhold til retningslinjerne for regionalstøtte og det regionalstøttekort for Tyskland <sup>(10)</sup>, som var gældende på anmeldelsestidspunktet.

### 2.8. Støttebeløb og støtteintensitet

- (23) Støttemodtageren ansøgte om støtten til det anmeldte projekt den 17. august 2007. Ved brev af 22. august 2007 underrettede Tyskland støttemodtageren om, at projektet var støtteberettiget. Tyskland gav tilsagn om, at støtten ikke vil blive ydet inden Kommissionens godkendelse, og at det godkendte maksimale støttebeløb ikke vil blive overskredet.
- (24) Tyskland havde til DS-investeringsprojektet i Freiberg-Ost oprindeligt anmeldt regionalstøtte på nominelt 48 mio. EUR. Kommissionen indledte imidlertid den formelle undersøgelsesprocedure vedrørende støtten, da den nærede tvivl om, hvorvidt det anmeldte projekt kan betragtes som et enkelt investeringsprojekt i betragtning af det tidligere støttede projekt i Freiberg-Süd (punkt 60 i retningslinjerne for regionalstøtte), og fordi den frygtede, at den anmeldte støtteintensitet således ville overskride den tilladte maksimale intensitet (med anvendelse af justeringsmekanismen i punkt 67 i retningslinjerne for regionalstøtte).

<sup>(8)</sup> I overensstemmelse med artikel 8 i forordning (EF) nr. 1628/2006 har Tyskland forelagt Kommissionen kortfattede oplysninger om støtten, som blev registreret under nummer XR 6/2007 (EUT C 41 af 24.2.2007, s. 9).

<sup>(9)</sup> I overensstemmelse med artikel 9 i Kommissionens forordning (EF) nr. 800/2008 af 6. august 2008 om visse former for støttes forenelighed med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 87 og 88 (Generel gruppefritagelsesforordning (EUT L 214 af 9.8.2008, s. 3) har Tyskland sendt Kommissionen kortfattede oplysninger om støtteforanstaltningen, som blev registreret under nummer X 167/2008 (EUT C 280 af 20.11.2009, s. 5).

<sup>(10)</sup> Kommissionens beslutning af 8.11.2006 i støttesag N 459/06 — Regionalstøttekort for Tyskland — 2007-2013 (EUT C 295 af 5.12.2006, s. 6).

- (25) Efter indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure underrettede Tyskland Kommissionen om, at støtten til projekt P3 i Freiberg-Süd var tilbagekaldt. Tyskland nedsatte desuden den anmeldte støtte til DS-projektet i Freiberg-Ost til 40 364 760 EUR (tilbagediskonteret værdi <sup>(11)</sup>), svarende til en støtteintensitet på 12,97 % BS.Æ, for indtægterne af et scenario med »et enkelt investeringsprojekt« at begrænse den samlede støtte, der var ydet til de samlede støtteberettigede omkostninger (tilbagediskonteret værdi på 402 865 942 EUR) ved det anmeldte projekt og de tidligere projekter P2 og P3, der var gennemført inden for tre år, til den tilladte maksimale støtteintensitet (tilbagediskonteret værdi på 55 749 652 EUR — 14,06 % BS.Æ).

## 2.9. Generelle tilsagn

- (26) Tyskland har forpligtet sig til at forelægge Kommissionen:
- en kopi af den underskrevne støttekontrakt mellem den støtteydende myndighed og modtageren senest to måneder efter ydelsen af støtten
  - en statusrapport (herunder oplysninger om de udbetalte beløb, om gennemførelsen af støttekontrakten og om andre investeringsprojekter, der igangsættes på samme anlæg/fabrik) hvert femte år efter Kommissionens godkendelse af støtten
  - en detaljeret endelig rapport senest seks måneder efter betalingen af den sidste støttetranche, baseret på den anmeldte betalingsplan.

## 3. BEGRUNDELSE FOR INDLEDNING AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

- (27) I beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i den foreliggende sag udtrykte Kommissionen tvivl om, hvorvidt støtten var forenelig med det indre marked på grundlag af EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra a), og retningslinjerne for regionalstøtte.
- (28) For at forhindre, at et stort investeringsprojekt kunstigt opdeles i delprojekter for ikke at blive omfattet af bestemmelserne i retningslinjerne for regionalstøtte, vil et investeringsprojekt i henhold til punkt 60 i retningslinjerne for regionalstøtte blive betragtet som »et enkelt investeringsprojekt«, når initialinvesteringen, som foretages af en eller flere virksomheder i en periode på tre år, består af aktiver kombineret på en økonomisk udelelig måde.
- (29) Ifølge fodnote 55 i retningslinjerne for regionalstøtte vil Kommissionen for at vurdere, om en initialinvestering er økonomisk udelelig, tage hensyn til de tekniske, funktionelle og strategiske forbindelser og den umiddelbare geografiske placering.

<sup>(11)</sup> Tilbagediskontering til det år, hvor den første støtte blev ydet til projekt P2 (12.9.2006), på grundlag af den diskonteringsfaktor (4,36 %), der var gældende på denne dag.

- (30) Såfremt det anmeldte projekt udgør et enkelt investeringsprojekt sammen med projekt P3 Freiberg-Süd, finder justeringsmekanismen i punkt 67 i retningslinjerne for regionalstøtte anvendelse på de samlede støtteberettigede omkostninger ved de to projekter. Den anmeldte støtte og den støtte, der var ydet til projekt P3, vil til sammen overskride den tilladte maksimale intensitet i dette tilfælde, og det overskydende beløb vil ikke være foreneligt med EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, litra a).
- (31) I beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure bemærkede Kommissionen, at den korte afstand på kun 5 km mellem det anmeldte projekt (Freiberg-Ost) og det tidligere projekt P3 (Freiberg-Süd) kan betragtes som en umiddelbar geografisk placering. Kommissionen bemærkede endvidere, at der var visse funktionelle og tekniske forbindelser samt stærke strategiske forbindelser mellem de to investeringer. På dette grundlag nærede Kommissionen tvivl med hensyn til Tysklands standpunkt om, at det anmeldte projekt (som omhandlet i punkt 60 og fodnote 55 i retningslinjerne for regionalstøtte) ikke udgør et enkelt investeringsprojekt sammen med projekt P3 i Freiberg-Süd, og opfordrede interesserede parter til at kommentere udeleligheden af DS' to investeringsprojekter i Freiberg.
- (32) I beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure undersøgte Kommissionen også foreneligheden med de generelle bestemmelser i retningslinjerne for regionalstøtte og de særlige bestemmelser for store investeringsprojekter i henhold til punkt 68, litra a) og b), i retningslinjerne for regionalstøtte og konkluderede, at den anmeldte foranstaltning er forenelig med disse.

## 4. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (33) Kommissionen modtog ingen bemærkninger fra andre interesserede parter.

## 5. BEMÆRKNINGER FRA TYSKLAND

### 5.1. Tysklands oprindelige bemærkninger

- (34) I de bemærkninger, som oprindeligt blev fremsendt til Kommissionen (den 31. oktober 2008 og 2. december 2008), var Tyskland af den opfattelse, at de kriterier, der er nævnt i punkt 60 og fodnote 55 i retningslinjerne for regionalstøtte (geografisk placering, tekniske, funktionelle og strategiske forbindelser), ikke er egnede til at fastslå, om to investeringsprojekter kan betragtes som »økonomisk udelelige«, da disse faktorer ikke gør det muligt at fastslå de omstændigheder, hvorunder et projekt kan betragtes som økonomisk hensigtsmæssigt uden det andet projekt. Tyskland anførte endvidere, at fortolkningen af det juridiske begreb »økonomisk udelelighed« er det eneste afgørende kriterium ved afgørelsen af, om et projekt er økonomisk gennemførligt uden det andet.

- (35) Tyskland var endvidere af den opfattelse, at Kommissionens argument om, at der er funktionelle og tekniske forbindelser mellem projekterne i Freiberg-Ost og -Süd, ikke er tilstrækkeligt til at fastslå, at de er økonomisk udelelige. Tyskland konkluderede, at Kommissionens begrundelse for at indlede den formelle undersøgelsesprocedure derfor beror på en fejlanvendelse af den skønsmæssige, som Kommissionen har i henhold til EUF-traktatens artikel 107, stk. 3, hvilket er resulteret i en urimelig beslutning til skade for støttemodtageren.
- (36) Tyskland bemærkede desuden, at anvendelsen af kriteriet »geografisk placering« er uhensigtsmæssig til at modvirke gentagen støtte, da fodnote 55 i retningslinjerne for regionalstøtte ikke i alle sprogversioner indeholder kravet om, at produktionsanlæggene skal have en »umiddelbar« geografisk placering (den franske version indeholder således ikke »umiddelbar«, men kun »geografisk placering«). Tyskland gjorde gældende, at kriterierne i fodnote 55 derfor ikke udgør en fælles retlig ramme til regulering af støttespiraler.
- (37) I betragtning af disse bemærkninger konkluderede Tyskland, at DS-projekterne i Freiberg-Süd og -Ost ikke skal betragtes som økonomisk udelelige og derfor ikke som et enkelt investeringsprojekt som omhandlet i punkt 60 og fodnote 55 i retningslinjerne for regionalstøtte. Ifølge Tyskland skal den anmeldte støtte til Freiberg-Ost derfor ikke nedsættes til de samlede investeringsomkostninger i forbindelse med DS-projekterne i Freiberg-Süd og -Ost på grundlag af justeringsmekanismen.
- (38) Sammen med de oprindelige bemærkninger fremsendte Tyskland også ajourførte oplysninger vedrørende det investeringsprojekt, som DS har gennemført i Freiberg-Süd og -Ost efter indledningen af det anmeldte projekt: Inden projekt P3 (udvidelse af produktionskapaciteten inden for siliciumwafere fra 350 til 500 MWp) i Freiberg-Süd var der på samme produktionsanlæg gennemført et andet projekt — P2 — (forudgående udvidelse af produktionskapaciteten inden for siliciumwafere fra 270 til 350 MWp). Til dette projekt P2 blev der ligeledes ydet støtte (på grundlag af eksisterende støtteordninger). Endvidere meddelte Tyskland, at den planlagte støtte til projekt P3 kun blev ydet i form af en investeringspræmie (på grundlag af InvZulG).

## 5.2. Andre ajourførte oplysninger, der er fremsendt til Kommissionen – ændring af den oprindelige anmeldelse

- (39) I forlængelse af sine oprindelige bemærkninger fremsendte Tyskland på forskellige tidspunkter ajourførte oplysninger vedrørende de investeringsprojekter, der blev gennemført eller skal gennemføres af den støttemodtagende koncern i Freiberg-Süd inden for tre år efter indledningen af det anmeldte investeringsprojekt.
- (40) Den endelige situation er gengivet i nedenstående tabel:

|                                                      | Freiberg-Süd (P2 — P3)                                 | Freiberg-Ost    | Freiberg-Saxonia     |
|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|-----------------|----------------------|
| Status                                               | Tidligere projekter P2 og P3, ikke anmeldelsespligtige | Anmeldt projekt | Fremtidige projekter |
| Produkt                                              | Siliciumwafere                                         | Siliciumwafere  | Solcellemoduler      |
| Produktionskapacitet (i MWp)                         | mellem 270 og 350 (P2)<br>mellem 350 og 500 (P3)       | 500             | 300                  |
| Indledning af projektet                              | 1.6.2006 (P2)<br>1.9.2007 (P3)                         | 18.12.2007      | Sommer/efterår 2010  |
| Støtteberettigede omkostninger (nominelt beløb, EUR) | 49 995 991 (P2)<br>49 000 000 (P3)                     | 350 000 000     | 72 500 000           |
| Støttebeløb (nominelt beløb, EUR)                    | 16 905 000 (P2)<br>0 (*) (P3)                          | 45 395 000 (**) | ?                    |

(\*) Tyskland har tilbagekaldt den oprindeligt planlagte støtte til P3 på 14 mio. EUR.

(\*\*) Tyskland har nedsat støtten til det anmeldte projekt i Freiberg-Ost.



- (41) De vigtigste ændringer af den oprindelige anmeldelse vedrører tilbagekaldelsen af den samlede støtte, der var ydet til projekt P3 i Freiberg-Süd, og nedsættelsen af den støtte, der var ydet til det anmeldte projekt i Freiberg-Ost. Tyskland har desuden forsikret, at der ikke er eller vil blive udbetalt støtte til projekt P3.
- (42) Tyskland har under den formelle undersøgelsesprocedure underrettet Kommissionen om, at selv om Tyskland ikke udtrykkeligt har godkendt, at det anmeldte projekt i Freiberg-Ost sammen med projektet i Freiberg-Süd udgør et enkelt investeringsprojekt som omhandlet i punkt 60 og fodnote 55 i retningslinjerne for regionalstøtte, vil man nedsætte den samlede støtte til de samlede støtteberettigede omkostninger (tilbagediskonteret værdi på 402 865 942 EUR) i forbindelse med de tre projekter (P2, P3 og det anmeldte projekt) til den tilladte maksimale støtteintensitet (tilbagediskonteret værdi på 55 749 652 EUR – 14,06 % BSÆ), der vil fremkomme i et scenario med »et enkelt investeringsprojekt«.
- (43) Derudover vedlagde Tyskland oplysninger vedrørende et fremtidigt stort investeringsprojekt (SF III), som SW-koncernen vil gennemføre i Freiberg-Saxonia (etablering af et nyt anlæg til produktion af solcellemoduler), og som efter planen skal påbegyndes inden for tre år efter indledningen af det anmeldte projekt, og meddelte, at man agtede at yde støtte til dette projekt. Tyskland gav tilsagn om at anmelde støtten til projekt SF III individuelt og gøre det afhængigt af Kommissionens godkendelse.

## 6. VURDERING AF STØTTEN

### 6.1. Statsstøtte i henhold til EUF-traktatens artikel 107, stk. 1

- (44) I beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure konkluderede Kommissionen, at den finansielle støtte, som de tyske myndigheder skulle yde til DS på grundlag af de eksisterende regionalstøtteordninger (GA- og investeringspræmieordningen) udgør statsstøtte i henhold til EUF-traktatens artikel 107, stk. 1. Tyskland har ikke bestridt denne konklusion.

### 6.2. Anmeldelseskrav, støttens lovlighed og gældende lovgivning

- (45) Ved at anmelde den planlagte støtteforanstaltning den 28. marts 2008 inden gennemførelsen heraf overholdt Tyskland sine forpligtelser i henhold til EUF-traktatens artikel 108, stk. 3, samt kravet om individuel anmeldelse i artikel 7, litra e), i Kommissionens forordning (EF) nr. 1628/2006 af 24. oktober 2006 om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på medlemsstaternes regionale investeringsstøtte (gruppefritagelsesforordning for regionalstøtte).
- (46) Efter at det blev konstateret, at den anmeldte foranstaltning udgør statsstøtte som omhandlet i EUF-traktatens artikel 107, stk. 1, skal det undersøges, om denne foranstaltning kan betragtes som forenelig med det indre marked. Da foranstaltningen vedrører regional investeringsstøtte, blev den undersøgt af Kommissionen på

grundlag af retningslinjerne for regionalstøtte (navnlig afsnit 4.3 om store investeringsprojekter).

### 6.3. Støttens forenelighed med de generelle bestemmelser i retningslinjerne for regionalstøtte

- (47) I beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure anførte Kommissionen, at den anmeldte støtte principielt skal ydes på grundlag af og i overensstemmelse med gruppefritagne støtteordninger, som er forenelige med de generelle bestemmelser i retningslinjerne for regionalstøtte.
- (48) Projektet vedrører desuden en initialinvestering som omhandlet i retningslinjerne for regionalstøtte, da det vedrører etablering af et nyt produktionsanlæg. De støtteberettigede investeringsomkostninger blev fastsat i overensstemmelse med retningslinjerne for regionalstøtte, og kumuleringsreglerne overholdes.
- (49) Endvidere ansøgte støttemodtageren om støtte, og Tyskland bekræftede skriftligt — inden DS påbegyndte arbejdet — at projektet er støtteberettiget, og gav tilsagn om at yde støtten under forudsætning af Kommissionens godkendelse.
- (50) Virksomheden er forpligtet til at opretholde investeringen i regionen i mindst fem år efter afslutningen af projektet.
- (51) DS yder et finansielt bidrag på mindst 25 % af de støtteberettigede omkostninger i en form, der ikke omfatter støtte.

### 6.4. Forenelighed med bestemmelserne om støtte til store investeringsprojekter

#### 6.4.1. Et enkelt investeringsprojekt og maksimal støtteintensitet

- (52) For at forhindre, at et stort investeringsprojekt kunstigt opdeles i delprojekter for ikke at blive omfattet af bestemmelserne i retningslinjerne for regionalstøtte, vil et investeringsprojekt i henhold til punkt 60 i retningslinjerne for regionalstøtte blive betragtet som »et enkelt investeringsprojekt«, når initialinvesteringen, som foretages af en eller flere virksomheder i en periode på tre år, består af aktiver kombineret på en økonomisk udelelig måde.
- (53) Medlemsstaterne kunne være tilbøjelige til at anmelde flere særskilte projekter i stedet for et enkelt fælles investeringsprojekt for herved at opnå en højere maksimal støtteintensitet efter anvendelsen af justeringsmekanismen (punkt 67 i retningslinjerne for regionalstøtte) <sup>(12)</sup>.

<sup>(12)</sup> Såfremt et projekt til over 100 mio. EUR opdeles i to projekter, kan medlemsstaten i hvert enkelt tilfælde anvende det fulde regionale støtteloft (ingen nedjustering af det gældende regionale støtteloft nødvendig) på de første 50 mio. EUR af projektomkostningerne (dvs. i alt to gange) og i hvert enkelt tilfælde (dvs. i alt to gange) halvdelen af dette loft på de næste 50 mio. EUR. For alle støtteberettigede omkostninger, der overstiger loftet på 100 mio. EUR, reduceres det regionale støtteloft til en tredjedel (34 %).

- (54) I den foreliggende sag indledte Kommissionen den formelle undersøgelsesprocedure, da den nærede tvivl om, hvorvidt den anmeldte støtte kunne overskride den tilladte maksimale intensitet, hvis projektet udgør et enkelt investeringsprojekt sammen med et tidligere støttet projekt (P3) i Freiberg-Süd. Projekt P3 er efterfølgerprojekt til projekt P2 (begge projekter, som vedrører en gradvis udvidelse af produktionskapaciteten på et eksisterende anlæg til fremstilling af siliciumwafere fra 270 til 350 MW og derpå fra 350 til 500 MW), hvilket er et klassisk eksempel på et scenario med »et enkelt investeringsprojekt«. Investeringerne foretages således inden for tre år med en umiddelbar geografisk placering (på det samme integrerede produktionsanlæg, som SW-koncernen har i Freiberg-Süd) og udviser klare tekniske (de samme produkter og produktionsteknologier), funktionelle (de samme råstoffer, fælles leverandører/kunder, fælles tjenesteydelser) og strategiske (integreret strategi til kapacitetsforøgelse, der er orienteret mod det samme marked) forbindelser.
- (55) Tyskland tilbagekaldte hele støtten til projekt P3 og ændrede anmeldelsen, således at støtteintensiteten til det anmeldte projekt blev nedsat for at begrænse den samlede støtte til de samlede støtteberettigede omkostninger ved det anmeldte projekt i Freiberg-Ost og de to tidligere projekter (P2 og P3) i Freiberg-Süd til den tilladte maksimale intensitet for et scenario med »et enkelt investeringsprojekt« (hvorved alle projekter, der er påbegyndt inden for tre år, omfattes). Kommissionen behøver derfor ikke at undersøge sagen yderligere og afgøre, om det anmeldte projekt udgør et enkelt investeringsprojekt sammen med disse tidligere projekter.
- (56) Tyskland erklærede sig indforstået med at tage højde for projekt P3 og P2 ved beregningen af den maksimale støtteintensitet, således at beregningen sker som i forbindelse med »et enkelt investeringsprojekt«, der består af det anmeldte projekt og de to tidligere projekter.
- (57) I overensstemmelse med punkt 41 i retningslinjerne for regionalstøtte blev de støtteberettigede omkostninger tilbagediskonteret til det år, hvor den første støtte blev ydet til projekt P2 (12. september 2006), på grundlag af den diskonteringssats (4,36 %), der var gældende på denne dag: De samlede omkostninger beløber sig til 402 865 942 EUR (tilbagediskonteret værdi). Den tilladte maksimale støtteintensitet (tilbagediskonteret værdi) beløber sig i dette tilfælde til EUR 55 749 652 <sup>(13)</sup>, svarende til en støtteintensitet på 14,06 % BS/Æ for et enkelt investeringsprojekt.
- (58) Da der allerede er ydet 15 384 891 EUR (tilbagediskonteret værdi) (til P2), vil den tilladte maksimale støtteintensitet med hensyn til det anmeldte projekt beløbe sig til 40 364 760 EUR (tilbagediskonteret værdi), svarende til en støtteintensitet på 12,97 % BS/Æ. Da Tyskland har givet tilsagn om at overholde denne tilladte maksimale intensitet, kan det konkluderes, at justeringsreglerne i punkt 67 i retningslinjerne for regionalstøtte endog overholdes i det tilfælde, at det anmeldte projekt udgør et enkelt investeringsprojekt sammen med de tidligere projekter, der er støttet inden for tre år.
- (59) Da Tyskland har givet tilsagn om at anmelde støtten til det ovennævnte fremtidige projekt SF III i Freiberg-Saxonia individuelt og gøre det afhængigt af Kommissionens godkendelse, behøver Kommissionen ikke at fastslå i den foreliggende afgørelse, om det anmeldte projekt udgør et enkelt investeringsprojekt sammen med det fremtidige projekt SF III.
- 6.4.2. Forenelighed med punkt 68 i retningslinjerne for regionalstøtte
- (60) Kommissionens beslutning om at tillade regionalstøtte til store investeringsprojekter i henhold til punkt 68 i retningslinjerne for regionalstøtte afhænger af støttemodtagerens markedsandele før og efter investeringen og den kapacitet, der skabes ved hjælp af investeringen. For at udføre de relevante test i henhold til punkt 68, litra a) og b), i retningslinjerne for regionalstøtte skal Kommissionen definere det relevante produktmarked og geografiske marked.
- (61) I beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure fastslog Kommissionen, at det produkt, som det anmeldte investeringsprojekt vedrører, er multikrystallinske siliciumwafere.
- (62) Da Kommissionen ikke kunne udelukke, at de siliciumwafere, der produceres i Freiberg-Ost, ikke i det mindste til dels anvendes internt af den støttemodtagende koncern til den videre forarbejdning til solceller eller solcellemoduler, var Kommissionen i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure i overensstemmelse med punkt 69 i retningslinjerne for regionalstøtte (hvorefter det pågældende produkt også kan omfatte produkter fremstillet i efterfølgende produktionsled, såfremt projektet vedrører et mellemprodukt, og en betydelig del af produktionen ikke sælges på markedet) af den opfattelse, at det produkt, som det anmeldte investeringsprojekt vedrører, ikke kun er siliciumwafere, men også solceller og solcellemoduler. I forbindelse med vurderingen på grundlag af punkt 68, litra a), i retningslinjerne for regionalstøtte fastsatte Kommissionen endvidere markederne for siliciumwafere, solceller og solcellemoduler som relevant produktmarked og verdensmarkedet som relevant geografisk marked.

<sup>(13)</sup> Med anvendelse af et regionalt støtteloft på 35 % BS/Æ med hensyn til de støtteberettigede omkostninger i forbindelse med P2 (på grundlag af det regionalstøttekort for Tyskland, der var gældende på det tidspunkt, hvor støtten til dette projekt blev ydet — Kommissionens beslutning af 2.4.2003 i støttesag N 641/02 — Regionalstøttekort for Tyskland 2004-2006 (EUT C 186 af 6.8.2003, s. 18) og på 30 % BS/Æ med hensyn til P3 og det anmeldte projekt, da standardstøtteloftet blev nedsat i det nye regionalstøttekort for Tyskland, der har været gældende siden 2007.

(63) I beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure beregnede Kommissionen den støttemodtagende koncerns markedsandele på alle relevante markeder i perioden før og efter investeringen (2006-2011), idet den tog højde for det værst tænkelige tilfælde, at markedet ikke kan vokse efter 2010 (da den tilgængelige uafhængige undersøgelse ikke indeholdt nogen prognose for årene efter 2010). Da alle markedsandele ifølge disse beregninger før investeringen lå under 20 % og efter investeringen under 15 %, konstaterede Kommissionen, at markedsandelen ikke vil overskride 25 %, og konkluderede, at den anmeldte støtte er i overensstemmelse med punkt 68, litra a), i retningslinjerne for regionalstøtte.

(64) Da den gennemsnitlige årlige vækst i det beregnede forbrug af solcelleprodukter i EØS i årene 2001-2006 (35 %) lå markant højere end den gennemsnitlige BNP-vækstrate i EØS for samme år (1,97 %), konkluderede Kommissionen ligeledes i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure, at der ikke hersker tvivl om, at den gennemsnitlige årlige vækst i det beregnede forbrug også vil ligge markant over 1,97 %, selv om der ikke foreligger tal for EØS for disse mellemprodukter. Kommissionen konkluderede derfor, at den anmeldte støtte er i overensstemmelse med punkt 68, litra b), i retningslinjerne for regionalstøtte.

(65) Under den formelle undersøgelsesprocedure var der intet, der rejste tvivl om konklusionerne i punkt 60-64 med hensyn til støttens forenelighed med punkt 68 i retningslinjerne for regionalstøtte. Endvidere viste den analyse, der var foretaget i beslutningen om at indlede proceduren, at de andele på alle relevante markeder, der kan forventes for SW-koncernen i 2011, vil ligge under 15 %, og at der derfor ikke er nogen risiko for, at der ved en nyberegning på grundlag af nyere undersøgelser vil fremkomme markedsandele på over 25 %.

(66) Kommissionen bekræfter derfor konklusionerne i beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure om, at den anmeldte støtte er forenelig med punkt 68 i retningslinjerne for regionalstøtte.

#### 6.5. Konklusioner

(67) På grundlag af denne vurdering konkluderer Kommissionen, at den anmeldte støtteforanstaltning er i overensstemmelse med retningslinjerne for regionalstøtte og det regionalstøttekort for Tyskland, som var gældende på anmeldelsestidspunktet —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

#### Artikel 1

(1) Den støtte, som Forbundsrepublikken Tyskland påtænker at yde til Deutsche Solar AG, og som beløber sig til 40 364 760 EUR (tilbagediskonteret værdi), svarende til en støtteintensitet på 12,97 % BSÆ, er forenelig med det indre marked som omhandlet i artikel 107, stk. 3, litra a), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

(2) Gennemførelsen af støtteforanstaltningen på 40 364 760 EUR (tilbagediskonteret værdi), svarende til en støtteintensitet på 12,97 % BSÅ, godkendes.

#### Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 6. juli 2010.

På Kommissionens vegne

Joaquín ALMUNIA

Næstformand